

RAKOVNICKÉ OBEČNÉ NOVINY

Všetky náklady spojené s vydávaním a rozširovaním hradí Obec Rakovnica

Číslo 1 * Ročník XXI * Apríl 2021

Dianie v našej obci pokračuje a výsledkom je zlepšujúca sa finančná kondícia obce a množstvo vykonaných prác na skrášlení obce

Vážení spoluobčania, dovoľte mi prihovoriť sa Vám a informovať Vás o dianí v našej obci od obdobia, kedy som nastúpila do funkcie starostky obce Rakovnica. Bolo to hektické obdobie, počas ktorého som vykonala množstvo finančných analýz či už v mzdovej a personálnej oblasti, v odpadovom hospodárstve ako aj v oblasti krízového riadenia, na základe ktorých sa mi podarilo zefektívniť celkový chod obce. Výsledkom je zlepšujúca sa finančná kondícia obce a množstvo vykonaných prác na skrášlení obce.

I keď sme stále už od marca 2020 pod psychickým tlakom pre pandémiu COVID-19, dianie v našej obci pokračuje pod prísnyimi hygienickými opatreniami. Nakolko zdravie pracovníkov obecného úradu ako aj všetkých občanov, je pre mňa prioritou, žiadam o zhovievavosť a toleranciu voči niektorým obmedzeniam, ktoré sme prijali v našej obci. Vždy sme tu pre Vás a snažíme sa vyhovieť každej Vašej požiadavke.

Tak ako v roku 2020 sme úspešne zvládli celoplošné testovanie na COVID-19, tak sme úspešne zvládli aj množstvo ďalších skrútingo-

vých testovaní realizovaných od januára 2021, ktoré už boli pod našou gesciou. Tuto cestou sa chcem úprimne poďakovať všetkým zdravotníkom, dobrovoľníkom, zložkám Ministerstva vnútra SR a v neposlednom rade zamestnancom obecného úradu. Len spoločne sme sa mohli postaviť na boj s pandémiou, ktorá na nás číha z každej strany.

Nepriaznivá situácia, ktorá nás obklopuje, nemôže zastaviť chod obce. Napriek výraznému kráteniu podielových daní sa nám podarilo uskutočniť investičné akcie a rozbehnúť kroky k ďalším investičným zámerom.

na strane: Dr. Sabo

Počas výkonu môjho mandátu vo vedení obce sa snažím byť nápomocná majiteľom pozemkov v hornej časti Rakovnice, ktorí dlhodobo žiadajú o súhlasné stanoviská k výstavbe rodinných domov, no stretli sa s byrokratickou mašinériou s inými štátnymi orgánmi v našom okrese. Nakolko jednou z mojich vízií bolo prilákať do našej obce mladých ľudí a každý občan má právo na slušné bývanie, budem pokračovať a hľadať riešenie a podporu na kraji a ministerstve.

Pevne verím, že do budúcnosti sa nám podarí zabezpečiť lepšie podmienky pre výstavbu rodinných domov podľa územného plánu v súlade so zákonmi a nim prislúchajúcim výnimkám. Rozhodne to bude cesta k zlepšeniu kvality života v našej obci. Kroky, ktoré treba podstúpiť k sceľeniu pozemkov budú náročné a z časového hľadiska to bude trvať pár rokov, verím, že sa to podarí a obec bude mať možnosť ponúknuť pekné

stavebné pozemky.

Som rada, že sa mi podarilo zvýšiť transparentnosť obce a zlepšiť prístup občanov k informáciám. Prenosy zo zasadnutia obecného zastupiteľstva sú pravidelne zverejňované na internetovej stránke obce. Aktívna komunikácia prebieha aj na sociálnej sieti facebook, na ktorej sme už neraz dostali podnety na riešenie aktuálnych problémov. V súčasnosti najviac rezonujú čierne skládky, ktoré aj vďaka všímavosti Vás, občanov, riešime nielen na úrovni obce, ale i v spolupráci s políciou.

V období zostavovania a schvaľovania najdôležitejšieho dokumentu obce, rozpočtu obce bilancujem a porovnávam, ako sa v našej obci hospodári, čo plánujeme a môžeme reinvestovať v rozpočtovom roku. Stručný prehľad čerpania finančných prostriedkov za moje pôsobenie som zhrnula do nasledovnej tabuľky:

(Pokračovanie na 2. strane)

PREHLAD HLAVNÝCH AKCIÍ

Projekt	Čerpanie v EUR	Poznámky	Financovanie
Rekonštrukcia strechy na budove MŠ	40 602,-	neuhradený záväzok po predchádzajúcom štatutárovi	december 2019 získaná dotácia vo výške 40 000,- € z MF SR a dofinancovanie 602,- € vlastné zdroje
Prístavba požiarnej zbrojnice	11 645,-	neuhradený záväzok po predchádzajúcom štatutárovi	2020 získaná dotácia vo výške 5 164,- € z MV SR, dofinancovanie z vlastných zdrojov vo výške 6 481,- €
Výstavba tribúny na futbalovom ihrisku	0,00	v roku 2020 sme odkúpili pozemky, potrebné k výstavbe vo výške 148,16 € z vlastných zdrojov a požiadali sme ešte Slovenský pozemkový fond o odpredaj podielov v ich vlastníctve, za účelom výstavby verejnoprospešnej stavby	získanú dotáciu vo výške 8000,- € z MF SR musíme vyčerpať do konca roka 2021
Oprava a údržba ozvučenia na cintoríne	1 730,-		financované z vlastných zdrojov vo výške 1 730,- €
Wifi4EU	15 000,-	vybudovanie verejnej internetovej siete na všetkých verejných priestranstvách, ihrisku a cintoríne	cudzí zdroj financovania získaný z Európskych grantov
Oprava a údržba pamätníka SNP	2 400,-	údržba pamätníka, polozenie zámkovej dlažby, výsadba okrasných drevín	2020 dotácia vo výške 1572,- € z MV SR, dofinancovanie z vlastných zdrojov vo výške 828,- €
Rekonštrukcia priestorov OcÚ	6 000,-	vybudovanie novej elektrickej inštalácie, internetovej siete, alarmu, rekonštrukcia kancelárie, chodby, kompletná rekonštrukcia WC, renovácia dverí, nábytok	financované z vlastných zdrojov vo výške 6 000,- €
Kúpa pozemku KN 204 o výmere 401 m ²		odkúpenie pozemku od Evanjelickej cirkvi za účelom ohodnotenia a zapísania si na ňom stojacej garáže do vlastníctva obce	financované na základe znaleckého posudku z vlastných zdrojov vo výške 940,- €
Zaobstaranie motorového vozidla pre služobné účely	7 000,-	pre účely Denného stacionára, zamestnancov obce a rôznych organizácií pôsobiacich na území obce	z vlastných zdrojov 7 000,- €

V oblasti zabezpečenia prepravy nielen zamestnancov, ale najmä klientov denného stacionára sme zaobstarali služobné motorové vozidlo Volkswagen

Touran. Bola to požiadavka smerujúca od občanov, ktorá je síce finančne náročnejšia, ale po zvážení všetkých možností sme sa s poslancami obecného zastupiteľstva zhodli na tom, že to je

investícia, ktorá zvýši komfort poskytovania služieb nielen klientom stacionára, zamestnancom obce, ale aj spoločenským organizáciám pôsobiacim na území obce (preprava športovcov na rôzne športové súťaže, pre potreby DHZ, kultúrne akcie, účasť na rôznych podujatiach...). Pozitívne hodnotím zavedenie

novej služby pre obyvateľov nad 55 rokov, ako aj pre chorých a osamelých občanov v podobe výberu a donášky liekov a potravín. Je to služba, ktorú môžeme realizovať vďaka vlastníctvu tohto mo-

torového vozidla.

V rámci miestnej dopravy je mojou snahou čo najviac pomôcť občanom dochádzajúcim autobusovou dopravou do okresného mesta. Po úspešnom rokovaní so spoločnosťou EUROBUS a.s. sme sa dohodli o odklone ďalších autobusov k obecnému úradu s platnosťou od 13.12.2020. Za odklon autobusov obec prispieva dopravnej spoločnosti príspevok vo výške približne 290,- EUR ročne. Nezbudujeme ani na investičné plány, ktoré sme zahrnuli do rozpočtu na rok 2021. Našou snahou je vybudovať tribúny, rozpracovanú akciu budeme pokračovať hneď po vysporiadaní vlastníck-

kých vzťahov. Aj keď sme do vlastníctva obce získali nové pozemky a stali sa väčšinou vlastníkom, požiadali sme ešte Slovenský pozemkový fond o vysporiadanie a realizáciu prevodu podielu na Obec Rakovnica na verejnoprospešný účel.

Veľkou neznámou stále pre mňa ostáva papierová byrokracia, ktorá je neraz „ručnou brzdou“ rozvoja obce. Často sa stáva, že termín vyhlásenej výzvy sa kvôli vybaveniu všetkých povolení a projektovej dokumentácie nedá stihnúť a dostávame sa do časovej tiesne.

Ing. Radoslava Uhrinová
starostka obce

Obec Rakovnica

Viacročný rozpočet obce 2020 – 2022

Bežné príjmy		Schválený rozpočet r. 2020 (v €)	Upravený rozpočet r. 2020 (v €)	Rok 2021 (v €)	Rok 2022 (v €)	Rok 2023 (v €)
Daňové príjmy - dane z príjmov, dane z majetku		160 782	154 732	152 588	153 588	155 450
111	Výnos dane DzPFO	141 612	141 612	138 138	138 138	140 000
121	Daň z nehnuteľností	11 220	4 870	6 200	6 700	6 700
133	Daňové príjmy - dane za špecifické služby	7 950	8 250	8 250	8 750	8 750
Nedaňové príjmy - príjmy z vlastn. maj.		13 339	15 035	9 700	12 500	12 500
211	Dividendy	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
212	Nedaňové príjmy - príjmy z vlastn. maj.	7 000	3 700	3 700	5 800	5 800
221	Nedaňové príjmy - administr. Popl. a	800	800	500	700	700
223	Nedaňové príjmy - ostatné príjmy	2 200	3 000	2 000	2 400	2 400
233	ostatné príjmy	269	363	500	500	500
292	Dobropisy, vratky	1 570	5 672	1 500	1 600	1 600
Tuzemské bežné granty a transfery		68 976	54 602	101 283	90 853	89 953
Bežné príjmy		243 097	224 369	263 571	256 941	257 903
Kapitálové príjmy		5 139	5 139	0	0	0
Príjmové finančné operácie		53 000	53 000	39 400	9 500	9 700
Rozpočtové príjmy spolu		301 236	282 508	302 971	266 441	267 603

Bežné výdavky		rozpočet r. 2020 (v €)	rozpočet r. 2020 (v €)	Rok 2021 (v €)	Rok 2022 (v €)	Rok 2023 (v €)
01.1.1 Výdavky verejnej správy - Správa úradu		109 914	106 914	129 602	108 745	109 916
610	Mzdy, platy, a ostatné vyrovnania	45 882	45 882	49 940	50 939	51 438
620	Poistné a príspevok do poisť.	16 040	16 140	17 192	17 536	17 708
630	Tovary a služby	45 892	42 392	60 170	37 970	38 470
z toho	631 Cestovné náhrady	2 400	2 400	2 000	2 000	2 000
	632 Energie, voda a komunikácie	10 994	9 044	9 650	8 650	8 650
	633 Materiál	6 915	8 565	15 250	7 250	7 250
	634 Dopravné			3 610	3 110	3 610
	635 Rutinná a štandardná údržba	1 750	3 750	4 600	2 400	2 400
	637 Služby	23 833	18 933	25 060	14 560	14 560
	640 Bežné transfery	1 600	2 000	1 800	1 800	1 800
	651 Úroky z úverov	500	500	500	500	500
01.6.0 VOĽBY		800	800	0	800	800
	631 Cestovné náhrady	20	20	0	20	20
	633 Materiál	50	50	0	50	50
	637 Služby	730	730	0	730	730
03.2.0 Ochrana pred požiarmi		5 655	5 275	5 860	5 660	5 660
	630 Tovary a služby	5 075	5 195	5 280	5 080	5 080
	631 Cestovné náhrady	100	100	100	100	100

Zažívame niečo neočakávané a vplyv pandémie cítiť na každom kroku

Rakovnícké obecné noviny oslovili starostku obce Ing. Radoslavu Uhrinovou o jej vyjadrenie k situácii v našej obci, ktorá je pod tlakom pandémie. Ochotne nám vyšla v ústrety a odpovedala na otázky. Jej odpovede sú nasledovné:

Sme pod vplyvom pandémie. Je s tým spojené množstvo zmien vo všetkých oblastiach spoločenského života. Uplynulý rok 2020 ste dobre zvládli. Čím bol poznačený začiatok tohto roka?

Už rok žijeme s pandemiou koronavírusu v núdzovom stave a jej dopady vplývajú denne na každého z nás. Ťažká situácia, ktorá je pre každého z nás niečím neočakávaným, ovplyvnila nielen životy ľudí a ich rodín, ale v nemalej miere i samotnú obec. Úradný čas a chod obecného úradu sa nemenil, len sa pozmenili stránkové hodiny, tak ako to bolo doporučené. Nakolko koronavírus zasiahol v nemalej miere aj pracovníkov obecného úradu, obmedzili sme priamy kontakt s verejnosťou na minimum a preferujeme skôr telefonickú alebo elektronickú komunikáciu.

Stále sme boli a budeme otvorení pre občanov, pretože my sme pre nich akousi predĺženou rukou k vybavovaniu vecí verejných, preto aj keď obmedzene a za dodržania prísnych hygienických opatrení, za nami občania so svojimi problémami a požia-

davkami prišli. Ale poviem Vám je to také iné, keď ste obmedzovaní. Zasiahne Vás to už v prvom okamihu, keď si nemôžete podať ruky, len tak spolu pokecať alebo vypiť kávu. Všetko je zrazu preč a uvedomím si, že koľko dôležitých informácií mi takto uniká. Koľko by som mohla využiť, naučiť sa niečo z nich, pomôcť. No verím, že keď budeme teraz zodpovední, tým skôr si to budeme môcť užívať.

Vplyv pandémie je cítiť na každom z nás. Nemôžem povedať, že by ovplyvnila chod obce najviac, ale môžem povedať, že zmizol v obci život, cítiť frustráciu, „dusno“ a obavu z toho čo nás čaká. Bohužiaľ tento boj s neviditeľným nepriateľom trvá už dosť dlho. Nepomáha nám ani skutočnosť, že jedno nariadenie sa strieda s druhým, nastáva chaos, informácia o číslach a zase zmena, takže sme bezmocní nastaviť akékoľvek zmysluplné pravidlá, ktoré by nám pomohli túto situáciu bezbolestne ukorigovať.

A čo chceme a nemôžem zabudnúť je veľké ďakujem ľuďom, ktorí pri mne stáli a boli mi pravou rukou

v boji s pandemiou a ostali pri mne aj naďalej. V prvom rade sa chcem poďakovať pracovníkom obecného úradu a dobrovoľníkom, ktorí aj vo svojom voľnom čase, nepovedali NIE, ale boli k dispozícii vždy, keď som ich oslovila a môžem povedať, že spolu sme tvorili akýsi „krízový tím“, ktorý dezinfikoval, staral sa o ľudí v karanténe, riešil každý týždeň testovanie, pomáhal s nákupom pre občanov, poskytoval sociálnu pomoc seniorom.

Musím však povedať, že sme sa stretli aj s bezohľadnosťou, drzosťou niektorých obyvateľov, ktorí zľahčujú situáciu a nerešpektujú nariadenia, ktoré som si nevymyslela ja, ktoré sa len snažím dodržiavať, aby som eliminovala šírenie vírusu. Niekedy to bolo až urážanie, ktoré hraničí so zdravým rozumom. Nadávať a urážať dobrovoľníkov, ktorí ohrozujú svoje zdravie, ktorí sú v prvej línii patrí k negatívnym pod vplyvom pandémie dostala. No obyvateľov, ktorí ocenili našu snahu pomôcť, našu prácu bolo viac, a to nás poháňalo dopredu a dávalo nám impulz, že robíme dobre, keď testujeme, keď korigujeme a dezinfikujeme verejné priestory, keď chránime seba a aj iných. Vážim si každé jedno ďakujem, ktoré ľudia vyslovili zdravotníkom

a dobrovoľníkom počas testovania, lebo oni sú tí, bez ktorých by priebeh testovania nebol taký plynulý a bezproblémový. Nie je v mojej kompetencii robiť rozhodnutia, ale myslím si, že táto doba odhalí charaktery každého z nás, ktoré sme v čase bez starosti a normálneho života vedeli zamaskovať, pretože si uvedomujeme, že teraz zdravie je to najdôležitejšie.

Pandémia naďalej trvá. Čo všetko ste riešili, zabezpečili?

Prosím všetkých obyvateľov obce, aby boli zodpovední, dodržiavali prijaté opatrenia, vyhýbali sa kontaktu a nestretávali sa. Sme v období, ktoré musí skončiť, a to môžeme dosiahnuť len my spoločne. Dané opatrenia obmedzujú našu slobodu, len si treba uvedomiť, že len obmedzením kontaktu môžeme zabrániť šíreniu vírusu, dodržiavaním R-O-R (rúška, odstup, ruky) môžeme eliminovať riziko nákazy. Budme zodpovední a ohľaduplní tak k sebe, ako aj k svojmu okoliu.

Tento rok začal veľmi chaoticky a vlastne pokračuje až doteraz. Spolu s mojimi vernými zdravotníčkami, dobrovoľníčkami a pracovníkmi už nevieme čo je mať celý víkend pre seba. Ale sme radi, že tým pomáhame našim občanom, ktorým poskytujeme

službu v oblasti testovania priamo v našej obci. Nie je to povinnosť, je to pomoc! Je potrebné si uvedomiť, že to nie je len testovanie od 7:00 do 12:00 hod. Je za tým veľa práce od zabezpečenia testov, dezinfekcie, ochranných pracovných prostriedkov, príprave certifikátov a priestorov na testovanie až po samotné testovanie, ktoré odberného miesta. Všetky údaje je potrebné nahlásiť na Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Okresnému úradu a Národnému centru zdravotníckych informácií.

V rámci prevencie ochrany proti koronavírusu obec vynaložila prostriedky na kúpu rúšok pre občanov a tento rok roznášala každému občanovi nad 10 rokov respirátory.

Keďže vírus sa šíri a my ho chceme zničiť, pravidelne dezinfikujeme verejné priestranstvá, priestory Obecného úradu a Denného stacionára.

Je veľa úloh, ktoré sú prepojené s pandemiou a nevieme ich doriešiť, no verím, že to už čoskoro bude minulosť, že ľudia budú aj počas sviatkov zodpovední, aby sa čísla zmenili a my sme mohli žiť lepší spoločenský a kultúrny život. Je potrebné si uvedomiť, že z pozície starostky musím riešiť aj financie, ktoré na zvládanie pandémie vynakladáme, žiadať o ich refundáciu z ministerstva vnútra SR, zabezpečovať chod obce bez ohľadu na pandémiu, prispôsobiť rozpočet prideleným financiám z Ministerstva financií SR, ktoré nám boli krátené, zabezpečiť, aby ľudia mali to čo potrebujú, byť im nápomocná kedykoľvek ma o to požiadajú.

Naďalej budeme robiť všetko tak, aby chod obce nezastal.

V čom ste nápomocná občanom v tejto ťažkej dobe?

Za všetkým hľadám len to

dobré. Niekedy je ťažké sa pozrieť pravde do očí, ale neodmietnem nikoho, kto potrebuje pomoc. Mojou prioritou je byť nápomocná v tejto dobe v sociálnej a zdravotnej oblasti, preto sme s novou vedúcou pracovníčkou Denného stacionára Mgr. Zuzanou Halászovou zaviedli zabezpečenie liekov pre každého, kto o to požiada priamo do Rakovnice. Rovnako sme v rámci celého personálu obecného úradu nápomocní pri nákupoch počas karantény, nákupu pre seniorov z miestnych potravín, ktorí nás o to požiadajú.

Myslím si že veľká pomoc je zriadenie mobilného odberového miesta v Rakovnici, kde každý víkend zabezpečujeme testovanie a tým eliminujeme riziko nákazy koronavírusom v našej obci.

Aké boli výsledky týždenného testovania od januára 2021?

Ako odpoveď vám predkladám prehľadnú tabuľku.

TÝŽDENNÉ POČTY TESTOVANÝCH OSÔB

Dátum	Počet testovaných	Počet pozitívnych
24.1.2021	215	3
31.1.2021	222	2
7.2.2021	201	2
14.2.2021	186	2
20.2.2021	173	0
27.2.2021	191	0
6.3.2021	195	4
10.3.2021	20	1
13.3.2021	212	0
17.3.2021	59	0
20.3.2021	181	0
27.3.2021	182	0
3.4.2021	231	0
10.4.2021	181	0
17.4.2021	191	0

RON ďakujú za rozhovor

Vážme si slobodu, vážme si mier, vážme si svoje zdravie

Vážení spoluobčania, tohto roku uplynulo 76 rokov od chvíle, keď jednotky 40-tej Červenej armády a 4-tej Rumunskej armády priniesli našej obci dlho očakávanú slobodu. Sloboda nie je zadarmo. Pri oslobodzovaní Rožňavskej kotliny v priebehu januára padlo viac ako 1250 prevažne rumunských vojakov. Ich hrdinstvo navždy zostane ukázkou vlastenectva, lásky a vernosti k svojmu národu.

Treba si vážiť hrdinstvo a obetavosť ľudí, ktorí v časoch 2. svetovej vojny neváhali a rozhodli sa ísť bojovať za slobodu. Nebolo to rozhodovanie ľahké. Odišť od rodiny, blízkých s vedomím, že sa možno už nikdy nevráti. Preto je dôležité si tieto tragické a bolestivé medzníky pripomínať. Nezabudnime čo pre nás urobila predchádzajúca generácia na ktorú sme hrdí, a svojim príkladným správaním budme zas vzorom pre generáciu nasledujúcu.

Tak ako vo vojnových rokoch vojaci a partizáni bojovali v hrôzach vojny, teraz úporne bojujeme proti neviditeľnému, ale zákernému nepriateľovi, vírusu Covidu 19. Žijeme v núdzovom stave a opatreniach, ktoré nám

neumožňujú slobodne sa pohybovať. Ale ani to nám nezabráni uctiť si pamiatku všetkých padlých hrdinov.

Abý táto chvíľa bola mentom a ponaučením pre súčasnú i budúcu generáciu v tichosti sme si zapálili sviecu na počesť tých, ktorí v januári 1945 položili svoje životy za oslobodenie našej obce.

Druhú sviecu rozsvietili na počesť všetkých tých, ktorí dnes na mnohých frontoch bez ohľadu na možné riziko ochorenia bojujú so zákerným vírusom, aby nás všetkých ochránili pred zákernou chorobou.

Vážme si slobodu, vážme si mier, vážme si svoje zdravie!

*Ing. Ondrej Lorko
predseda MO SZPP*

OKNOM ARCHÍVU DO MINULOSTI Miestna osvetová rada v Rekeni (Rakovnici)

Vážený čitateľa, kolektív rožňavských archivárov pod vedením Ing. Evy Jergovej pokračuje v ponuke rôznych zaujímavostí, príspevkov, informácií o udalostiach v našej obci. Vitáme ich snahu a radi ich materiál uverejňujeme.

Miestne a okresné osvetové poradné zbory ako výkonné orgány štátnej osvetovej starostlivosti boli pričlenené k národným výborom a kultúrny referent MNV sa mal spravidla stať predsedom miestneho osvetového poradného zboru.

Osvetové rady mali za úlohu výchovu a vzdelávanie v oblasti duchovnej – propa-

gačná, divadelná, výtvarnícka, literárna,... v oblasti hmotnej to bola činnosť národohospodárska, ovocinárska, družstevnícka, včelárstva...

Za miestneho osvetového referenta mala byť vybraná vhodná osoba spomedzi učiteľov, profesorov, úradníkov, alebo iných verejných zamestnancov a pracovníkov z ľudu. (Pokračovanie na 7. strane)

OKNOM ARCHÍVU DO MINULOSTI

Miestna osvetová rada v Rekeni (Rakovnici)

(Pokračovanie zo 7. strany)

V mysle dekrétu prezidenta Republiky č. 130/1945 Sb. zákonov a nariadení a v zmysle výnosu Poverenia školstva a osvetu č. 160.053/45 Okresná osvetová rada v Rožňave (OOR) vzala na vedomie dňa 26. októbra 1946 ustanovenie Miestnej osvetovej rady v Rekeni v zložení:

Ludovít Jesenský – predseda, Ján Pástor – podpredseda, Dezider Mihalík – osvetový referent, Mária Bulková – pokladníčka, Ondrej Žudel – člen, Ján Jakubčák – člen.

Osvetový referent viedol komunikáciu s Okresnou osvetovou radou v Rožňave a Okresným inšpektorátom v Rožňave. Podával správy, dožiadania, informácie na obežníky, ktoré mu tieto nadriadené orgány zasielali.

Napr. v máji 1946 napísal Dezider Mihálik, osvetový referent v Rekeni, Osvetovému inšpektorátu v Rožňave že „v obci je založený spolok slovenskej mládeže, ktorého sídlo je štátna ľudová škola a jeho činnosťou je divadelníctvo, usporiadanie prednášok, charitatívna činnosť a na programe má aj pestovanie športu.“ Predsedníčkou spolku bola Mária Bulková, miestna učiteľka.

Neskôr v roku 1946 sa Mária Bulková stala referentkou pre ženské otázky a v správe o vývine populácie napísala, že Ľ.v. škola bola založená v roku 1862 s malým počtom žiakov, čo nebolo divom kvôli malému chotáru obce

so skalnatou a neúrodnou pôdou. Aj keď bol odliv obyvateľov do Ameriky veľký, po prvej svetovej vojne klesol. Továrne a bane prijímali stále viac robotníkov – baníkov. Existencia rodín bola zabezpečená. V roku 1932 bol počet školopovinných detí taký veľký, že musela byť zriadená druhá trieda. Od tých čias bola populácia na vzostupe. Po druhej svetovej vojne sa uzatváralo aj viac manželstiev. Pre zaujímavosť, v roku 1946 bolo v obci 670 obyvateľov, žiakov v štátnej ľudovej škole bolo 106 a za jeden rok sa v priemere narodilo 15 detí.

Referentka pre ženské otázky podávala pravidelne mesačné správy na aktuálne problémy, ako bola nestálosť manželského zväzku – príčiny manželskej nevery, alebo príčina úmrtnosti detí, atď..

Keďže správy sa podávali o každom osvetovom a kultúrnom podujatí a ich usporiadanie muselo byť okresnou osvetovou radou povolené, miestna osvetová rada sa nevyhla ani takým prípisom, ako upozornenie, že po časovom večierku MO SSM sa uskutočnila tanečná zábava, kde bolo prítomných asi 100 ľudí a na tú zábavu spolok nemal povolenie, tak bola povinná zaplatiť kultúrnu dávku 100 korún a upozornená do budúcnosti na pokutu.

Osvetová rada organizovala oslavy 1. mája, SNP, oslavy narodenín prezidenta, vzniku ČSR, hudobné predstavenia, tanečné zábavy, knižnica, organizovanie kurzov – šitia,

varenia, slovenského jazyka....Oslavy sa prevažne konali v miestnosti potravného družstva, alebo v miestnosti štátnej ľudovej školy.

Obce úzko spolupracovali s miestnymi osvetovými radami. Už od 1. januára 1946 bolo povinnosťou všetkých obcí prispievať na podniky štátnej osvetovej starostlivosti pravidelnými príspevkami za každého obyvateľa obce sumou 1 Kčs.

Hudobný život v obci bol tiež zaujímavý. Dňa 16. decembra 1946 osvetový referent oznámil OOR založenie speváckeho zboru pri MO SSM (miestnej organizácii spolku slovenskej mládeže) a už v marci 1947 správa pre OOR hlásila, že spevokol založil bývalý osvetový referent Dezider Mihalík, ale po jeho odchode z Rekeni (preložený do Štátnej ľudovej školy v Modrovej), nemal kto spevokol viesť. Podľa správy sa v Rakovnici žiaden vynikajúci hudobník, alebo spevák nenachádzal. Spevokol bol obnovený ešte v ten istý rok učiteľom Jozefom Dindom.

Veľký záujem v roku 1947 bol aj o zriadenie kurzu varenia, na ktorý sa prihlásilo 20 účastníčok. Prevádzka sa mal v kuchyni štátnej ľudovej školy a viesť ho mali členky „Živeny“ z Rožňavy. Podľa výkazu, ktorý sa v archíve zachoval, sa kurz aj uskutočnil.

Zmeny v členstve miestnej osvetovej rady boli dost časté. V máji 1948 sa predsedom stal Ondrej Bradáč, Ján Pástor zostal podpredse-

dom, Mária Bulková sa stala tajomníčkou a miestnou osvetovou referentkou, Jozef Dinda pokladníkom a Ondrej Žudel a Ondrej Németh jej členmi. V septembri osvetová referentka Mária Bulková bola preložená do Dolnej Lúče a na jej miesto nikto nebol dosadený. Jozef Dinda, ako knihovník, prevzal obecnú knižnicu a zastupoval aj miesto osvetového referenta. V roku 1949 pani Majbová, zastupujúca osvetová referentka podala hlásenie OOR v RV, že Jozef Dinda nastúpil vojenskú službu a tak prestal byť osvetovým referentom, ako aj knihovníkom. Vyzvala okresnú osvetovú radu, aby urýchlene zvolili osvetového referenta. V rokoch 1949 a 1950 bol osvetovým referentom Ondrej Macák.

Rok 1949 sa niesol v znamení propagácie družstevníctva a zakladania JRD. Bol to aj rok pápežského jubilea. Pokyn od OOR v Rožňave bol, aby sa slávnosti nekonali verejne, ale len v kostoloch.

Podľa nariadenia vlády zo dňa 18. novembra 1952 o úprave, forme a spôsobe hospodárenia kultúrnych a osvetových zariadení, zodpovednosť za všetku osvetovú činnosť prevzali národné výbory.

Zdroj: MV SR, Štátny archív v Košiciach, pracovisko Archív Rožňava. Archívne fondy: Miestna osvetová rada v Rakovnici, Okresný národný výbor v Rožňave I., Banické múzeum v Rožňave

Napísala: Ing. Eva Jergová

Rakovnické obecné noviny * Vlastník: Obec Rakovnica * Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Obecný úrad, Rakovnica č. 150, PSČ 049 31 tel.: +421 58 788 35 00, e-mail: obec@rakovnica.sk * Periodicita: Štyrikrát ročne * Registrácia: Ministerstvo kultúry SR EV 3478/09 IČO vydavateľa: 00328677 * ISSN 1339 - 3138 * Šéfredaktor: Dr. Jozef Sabo, CSc. * Zástupca šéfredaktora: Ing. Ondrej Lorko

Technický redaktor: Bc. Juraj Kováč * Redakčná rada: Ondrej Doboš, Jakub Doboš, Henrieta Silicaiová
Tlač: Roven Rožňava, s.r.o. * Náklad: 230 výtlačkov * Distribúcia: Zadarmo do všetkých domácností v Rakovnici * Neprešlo jazykovou úpravou
Príspevky prijímame v elektronickej forme * RON nájdete aj na www.rakovnica.sk * Dátum uzávierky: apríl 2021

Súhlas so spracovaním osobných údajov. Obec Rakovnica ako vlastník Rakovnických obecných novín (RON) oznamuje, že s účinnosťou od 25.5.2018 aktualizovala zásady ochrany osobných údajov, ktoré uplatňuje pri svojej činnosti v procese spracúvania osobných údajov, a to s ohľadom na nadobudnutie účinnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) a zákona č.18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V rámci RON ide najmä o zverejňovanie informačných materiálov z činností, akcií, podujatí, udalostí v obci s použitím mien a fotografií.